

วิชาหะดีษบูรณาการกับอัคลาศ

ระดับชั้น 4 อิบติดาอีย

ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ.2546 (ปรับปรุง พ.ศ.2555)

ผ่าน

40 หะดีษอิมามอัน-นะวะวียี

(หะดีษ1-16)

﴿الأربعون النووية﴾

อุมู ชะกะรียา ยะหฺยา บิน ชะร็อฟ อัน-นะวะวียี

เรียบเรียงโดยอุस्ताซอับดุลชะกูร บินชาฟิอีย

(อับดุลสุโก ดินอะ)

โรงเรียนจริยธรรมศึกษามูลนิธิ ตำบลสะกอม

อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา 90130

www.jariyatham.ac.th

คำนำ

ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ผู้ทรงเมตตา ปราณียิ่งเสมอ
มวลการสรรเสริญเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮ์ผู้ทรงอภิบาลแห่งสากลโลก ขอความสันติ
จงมีแต่ศาสนทูตมุฮัมมัด ผู้เจริญรอยตามพระองค์และผู้อ่านทุกท่าน
แบบเรียนนี้เรียบเรียงจาก 40 หะดีษของอิหม่ามอะหะมัดฮะดีษซึ่งตัวบทแปล
โดยนายพัยซอล อับดุลฮาดีโดยที่ผู้เรียบเรียงนำมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จากวิชา
หะดีษและอัลลาค(จริยธรรมอิสลาม)ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ.2546 (ปรับปรุง
พ.ศ.2555)มาเป็นกรอบในการจัดทำแบบเรียนที่บูรณาการทั้งสองวิชา

หวังว่าแบบเรียนนี้จะเป็นคู่มือหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
และได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด

อูสตาซอับดุลชะกูร์ บินชาฟีอี
(อับดุลสุโก ดินอะ)

15/6/ฮ.ศ.1436

05/04/พ.ศ.2558

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หะดีษที่ 1 การงานทั้งหลายขึ้นอยู่กับเจตนา	3
หะดีษที่ 2 ลำดับชั้นของศาสนา	4
หะดีษที่ 3 หลักการของอิสลาม	7
หะดีษที่ 4 ขั้นตอนของการสร้าง	8
หะดีษที่ 5 ห้ามอุตริในศาสนา	10
หะดีษที่ 6 ออกจากสิ่งที่คลุมเครือ	11
หะดีษที่ 7 การตักเตือนคือเสาหลักของศาสนา	12
หะดีษที่ 8 ชีวิตและทรัพย์สินมุสลิมเป็นสิ่งต้องห้าม	13
หะดีษที่ 9 ห้ามการชกถามที่มากเกินไปและการเคร่งที่เกินไปเลย	14
หะดีษที่ 10 สาเหตุของการตอบรับดุอาอ์	15
หะดีษที่ 11 จงละทิ้งสิ่งที่ท่านเคลือบแคลงสงสัย	16
หะดีษที่ 12 หมกมุ่นอยู่กับสิ่งที่เป็นประโยชน์	17
หะดีษที่ 13 ส่วนหนึ่งจากความสมบูรณ์ของการศรัทธา	18
หะดีษที่ 14 เมื่อไรอนุญาตให้หลังเลือกมุสลิมได้ ?	19
หะดีษที่ 15 การให้เกียรติแขกผู้มาเยือน	20
หะดีษที่ 16 ห้ามบันดาลโทษะ	21
ภาคผนวก	22

الأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ أَبِي حَفْصِ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: "إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَّا نَوَى، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَهَجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ لِدُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ امْرَأَةٍ يَنْكِحُهَا فَهَجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ"

رَوَاهُ إِمَامَا الْمُحَدِّثِينَ، أَبُو عَبْدِ اللَّهِ مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ بْنِ إِبْرَاهِيمَ بْنِ الْمُغِيرَةَ بْنِ بَرْدِزْبَةَ الْبُخَارِيُّ، وَأَبُو الْحُسَيْنِ مُسْلِمُ بْنُ الْحَجَّاجِ بْنِ مُسْلِمِ الْقَشِيرِيِّ النَّيْسَابُورِيُّ فِي صَحِيحَيْهِمَا اللَّذَيْنِ هُمَا أَصْحَحُ الْكُتُبِ الْمَصْنُوقَةِ.

ความว่า: จากท่านอิมัรุลมุอ์มินีน อับดุลมุฮัมมัด อิบน์ อัด-ค็อฏฏอบ เราะวะฎ็อลลอฮฺอันฮุ ได้เล่าว่า: ฉันได้ยินท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า: "แท้จริงการงานทั้งหลายนั้นขึ้นอยู่กับเจตนา และแท้จริงสำหรับทุกคนนั้นคือสิ่งที่เขาได้ตั้งเจตนาไว้ ดังนั้นผู้ใดก็ตามที่การอพยพของเขาเจตนาเพื่ออัลลอฮฺและเราะสูลของพระองค์ ดังนั้นการอพยพของเขาก็จะเป็นไปเพื่ออัลลอฮฺและเราะสูลของพระองค์ และผู้ใดก็ตามที่การอพยพของเขาเพื่อโลกนี้ที่เขาก็จะได้รับ หรือเพื่อผู้หญิงที่เขาจะแต่งงานด้วย ดังนั้นการอพยพของเขาก็จะเป็นไปตามความประสงค์ที่เขาได้อพยพ"

หะดีษรายงานโดยสองอิมามของบรรดานักวิชาการหะดีษ นั่นคือท่านอับดุลลาฮฺ มุหัมมัด อิบน์ อิสมาอีล อิบน์ อิบรอฮีม อิบน์ อัด-มุสึเราะฮฺ อิบน์ บัรดิซบะฮฺ อัด-บุคอรี¹ และท่านอับดุล-หุสัยน มุสลิม อิบน์ อัด-หัจญญาญญ์ อิบน์ มุสลิม อัด-กูซัยรียฺ อัด-นัยซาบอรี² ในหนังสือเศาะหีหฺของท่านทั้งสองซึ่งเป็นหนังสือที่ประพันธ์ที่มีความถูกต้องมากที่สุด.

(กิจกรรมท้ายบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายเรื่องการตักเตือนและมีหะดีษใดบ้างกล่าวถึงเรื่องนี้

¹ อัด-บุคอรี, อัด-ญามิอุ, ภาค: ไม่ระบุ, บท: ไม่ระบุ, เลขที่: 1. และสำนวนหะดีษเป็นของท่าน

² มุสลิม, อัด-ญามิอุ, ภาค: อัด-อิมาระฮฺ, บท: คำกล่าวของท่านนบี "แท้จริงการงานทั้งหลายขึ้นอยู่กับเจตนา", เลขที่: 1907

مَرَاتِبُ الدِّينِ

عَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَيْضًا قَالَ :

"بَيْنَمَا نَحْنُ جُلُوسٌ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ ذَاتَ يَوْمٍ ، إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ شَدِيدُ بَيَاضِ الثِّيَابِ ، شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعْرِ ، لَا يُرَى عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ وَلَا يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ ، حَتَّى جَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ ، فَأَسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ ، وَوَضَعَ كَفَّيْهِ عَلَى فَخْذَيْهِ ، وَقَالَ : يَا مُحَمَّدُ أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِسْلَامِ .

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : " الْإِسْلَامُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ، وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ ، وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا " قَالَ : صَدَقْتَ .

فَعَجَبْنَا لَهُ يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ !

قَالَ : فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِيمَانِ .

قَالَ : " أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ " .

قَالَ : صَدَقْتَ .

قَالَ : فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِحْسَانِ .

قَالَ : " أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ " .

قَالَ : فَأَخْبِرْنِي عَنِ السَّاعَةِ .

قَالَ : " مَا الْمَسْئُورُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ " .

قَالَ : فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَاتِهَا .

قَالَ : " أَنْ تَلِدَ الْأُمَّةُ رَبَّتَهَا ، وَأَنْ تَرَى الْخُفَاةَ الْعُرَاةَ الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّاءِ يَتَطَاوُلُونَ فِي

الْبُنْيَانِ " .

ثُمَّ انْطَلَقَ ، فَلَبِثْتُ مَلِيًّا ، ثُمَّ قَالَ : " يَا عُمَرُ أَتَدْرِي مِنَ السَّائِلِ ؟ " .

قُلْتُ : اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ .

قَالَ : " فَإِنَّهُ جِبْرِيلُ أَتَاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ دِينَكُمْ " .

رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอุมัร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้เล่าว่า: "วันหนึ่ง ในขณะที่พวกเรากำลังนั่งอยู่กับท่าน เราะฎิยัลลอฮุ ๓ ท่านในนั้นก็มีชายคนหนึ่งสวมเสื้อผ้าที่ขาวโพลน มีผมที่ดำสนิท และไม่เห็นร่องรอยของการเดินทาง ได้ปรากฏขึ้นมายังพวกเรา และไม่มีผู้ใดเลยในหมู่พวกเราที่รู้จักเขา จนในที่สุดเขาได้เข้ามานั่งที่ท่านนบี ๓ แล้วเขาก็เอาเข้าทั้งสองข้างของเขายันกับเข้าทั้งสองข้างท่านนบี ๓ และได้วางมือของเขากับท่านนบี ๓ แล้วเขาก็กล่าวขึ้นว่า "โอ้มุหัมมัดเอ๋ย จงบอกให้ฉันรู้เกี่ยวกับอิสลามเกิด?" แล้วท่านเราะฎิยัลลอฮุ ก็กล่าวว่า: อิสลามคือ

- การที่ท่านกล่าวปฏิญาณว่า "ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพยกย่องนอกจากอัลลอฮุ และมุหัมมัดนั้นเป็นเราะฎิยัลลอฮุของอัลลอฮุ"
- การที่ท่านดำรงไว้ซึ่งการละหมาด
- จ่ายซะกาต
- ถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน
- และไปประกอบพิธีหัจญ์ ณ บัยติลละฮุ หากท่านมีความสามารถเดินทางไปได้.

เขากล่าวว่า "จริงอย่างที่ท่านพูด"

(ท่านอุมัรกล่าวว่า) ดังนั้นพวกเราพากันแปลกใจที่เขาถามท่านนบี แล้วเขาก็รับรองว่าท่านนบีพูดจริง.

เขากล่าวอีกว่า "จงบอกให้ฉันรู้เกี่ยวกับอีมานเกิด?" ท่านนบี จึงตอบว่า

- การที่ท่านศรัทธาต่ออัลลอฮุ
- ต่อบรรดามลาอิกะฮ์ของพระองค์
- ต่อบรรดาคัมภีร์ของพระองค์
- ต่อบรรดาศาสนทูตของพระองค์
- ต่อวันปรโลก
- และเชื่อต่อการกำหนดสภาวะของพระองค์ทั้งที่ดีและไม่ดี"

แล้วเขากล่าวว่า "จริงอย่างที่ท่านพูด"

แล้วเขาก็กล่าวอีกว่า "ดังนั้นท่านจงบอกให้ฉันรู้เกี่ยวกับอิฮฺซานเกิด?"

ท่านนบีตอบว่า "คือการที่ท่านทำอิบาดะฮ์ต่ออัลลอฮุเสมือนกับว่าท่านเห็นพระองค์ แม้ว่าท่านไม่เห็นพระองค์ แต่พระองค์ทรงเห็นท่านแน่นอน"

แล้วเขากล่าวอีกว่า "ดังนั้นท่านจงบอกให้ฉันรู้เกี่ยวกับวันกิยามะฮ์เกิด?" ท่านนบีตอบว่า "ผู้ที่ถูกถาม ไม่ได้รู้มากไปกว่าผู้ถามเลย"

แล้วเขาก็กล่าวว่า "ถ้าเช่นนั้นท่านจงบอกให้ฉันรู้ถึงสัญญาณของมันเกิด"

ท่านนบีตอบว่า "คือการที่ทาสีจะคลอคลุมเป็นนายของนาง, ท่านจะได้เห็นผู้ที่ไม่สวมร่องเท้า ไม่มีเสื้อผ้าจะสวมใส่ เป็นผู้ยากจนข้นแค้น และเลี้ยงแพะ แต่กลับแข่งขันกันสร้างอาคารสูง ๆ "

จากนั้น เขาก็จากไป และฉัน (หมายถึงอุมัร) ก็หายหน้าไปหลายวัน ต่อมาท่านนบี ﷺ ก็ถามฉันว่า “อัยอุมัร ท่านรู้ไหมว่า ผู้ถามครั้งนั้นเป็นใคร ?” ฉันตอบว่า “อัลลอฮ์และเราะสูลของพระองค์เท่านั้นที่รู้”

ท่านนบีตอบว่า “แท้จริงเขาคือ ญิบรีล ท่านมาหาพวกท่าน เพื่อสอนพวกท่านเรื่องศาสนาของพวกท่าน” หะดีษบันทึกโดยมุสลิม³

(กิจกรรมท้ายบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายเรื่องความสำคัญของจริยธรรมและมีหะดีษใดบ้างกล่าวถึงเรื่องนี้

---

³ มุสลิม, อัล-ญามิอุ, ภาค: การศรัทธา, บท: อธิบายถึงการศรัทธา อิสลาม และอิหฺसान, เลขที่: 8

أَرْكَانُ الْإِسْلَامِ

عَنْ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: سَمِعْتُ
رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ :

"بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ : شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ، وَإِقَامِ
الصَّلَاةِ ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ ، وَحَجِّ الْبَيْتِ ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ"
رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ.

ความว่า: จากท่านอับดุลลอฮ์เราะฮ์มาน นั้นคืออับดุลลอฮ์ อิบน์ อุมร์ อิบน์ อัล-ค็อฏฏอบ
เราะฮ์ฎียัลลอฮุอันฮุม่า เล่าว่า: ฉันได้ยินท่านเราะฮ์ฎุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า:

“อิสลามนั้น ถูกสร้างอยู่บนหลักการห้าประการ นั่นคือ

- การปฏิญาณตนว่า “ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพยกย่องนอกจากอัลลอฮ์ และ
มุฮัมมัดนั้นคือเราะฮ์ฎุลลอฮ์ของอัลลอฮ์
- การดำรงไว้ซึ่งการละหมาด
- การจ่ายซะกาต
- การประกอบพิธีหัจญ์ ณ บัยตุลลอฮ์
- และการถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน”

หะดีษนี้ บันทึกโดย อัล-บุคอรี⁴และมุสลิม⁵

(กิจกรรมท้ายบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายเรื่องห้ามปรามความชั่วและมีหะดีษใดบ้างกล่าวถึงเรื่องนี้

⁴ อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอุ, ภาค: การศรัทธา, บท: การวิงวอนขอของพวกเขาท่านคือการศรัทธาของพวกเขา, เลขที่:

⁵ มุสลิม, อัล-ญามิอุ, ภาค: การศรัทธา, บท: อธิบายถึงหลักการของอิสลาม, เลขที่: 21

مَرَاجِلُ الْخَلْقِ

عَنْ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: حَدَّثَنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَهُوَ الصَّادِقُ الْمَصْدُوقُ :

" إِنَّ أَحَدَكُمْ يُجْمَعُ خَلْقُهُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا نُطْفَةً، ثُمَّ يَكُونُ عَلَقَةً مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ يَكُونُ مُضْغَةً مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ يُرْسَلُ إِلَيْهِ الْمَلَكُ فَيَنْفُخُ فِيهِ الرُّوحَ ، وَيُؤَمَّرُ بِأَرْبَعِ كَلِمَاتٍ : بِكُتْبِ رِزْقِهِ وَأَجَلِهِ وَعَمَلِهِ وَشَقِيٍّ أَوْ سَعِيدٍ .

فَوَاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ غَيْرُهُ إِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلَّا ذِرَاعٌ فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ فَيَدْخُلُهَا ، وَإِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلَّا ذِرَاعٌ فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَيَدْخُلُهَا "

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ.

ความว่า: จากท่านอับดุลลอฮฺเราะหฺมาน นั่นคืออับดุลลอฮฺ อิบน์ มัสอูด เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า "ท่านเราะฮฺลุลลอฮฺ ﷺ ซึ่งเป็นผู้สัจจริงและเป็นผู้ได้รับการเชื่อถือ กล่าวว่า: "แท้จริง ทุกๆ คนในหมู่พวกท่านได้ถูกก่อตัวเป็นรูปร่างในครรภ์มารดาเป็นระยะเวลา 40 วันในรูปของนุฎพะ (น้ำขุ่นๆ) หลังจากนั้นก็กลายเป็นก้อนเลือดภายในระยะเวลาเดียวกัน และหลังจากนั้น ก็กลายเป็นก้อนเนื้อภายในระยะเวลาเดียวกัน หลังจากนั้นมลาอิกะฮฺก็ถูกส่งมายังเขาและเป่าวิญญาณใส่ร่างเขา และมลาอิกะฮฺถูกบัญชาให้บันทึกกำหนดการด้วยกัน นั่นคือ

- วิชาที่ (เครื่องยังชีพ) ของเขา
- อายุขัยของเขา
- การงานของเขา
- และสุขหรือทุกข์ของเขา

ฉันของสาบานต่ออัลลอฮฺ ผู้ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพภักดีนอกจากพระองค์ ว่าแท้จริงคนใดคนหนึ่ง ในหมู่พวกท่านจะปฏิบัติกิจการงานของชาวสวรรค์ จนกระทั่งไม่มีอะไรอยู่ระหว่างเขากับสวรรค์นอกจากห่างกันแค่หนึ่งศอกเท่านั้น แต่เขาได้ถูกกำหนด (ให้เป็นชาวนรก) ดังนั้น เขาก็ปฏิบัติกิจการงานของชาวนรก และในที่สุดเขาก็ตกนรก และแท้จริงคนใดคนหนึ่ง ในหมู่พวกท่าน จะปฏิบัติกิจการงานของชาวนรก จนกระทั่งไม่มีอะไรอยู่ระหว่างเขากับนรก

นอกจากห่างกันแค่หนึ่งศอกเท่านั้น แต่เขาได้ถูกกำหนดไว้แล้ว (ว่าเขาเป็นชาวสวรรค์) ดังนั้นเขาก็จะปฏิบัติกิจการงานของชาวสวรรค์ และในที่สุดเขาก็ได้เข้าสวรรค์” หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรีย์⁶ และมุสลิม⁷

(กิจกรรมท้ายบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายประโยชน์ของจริยธรรมอิสลามต่อการดำเนินชีวิตและมีหะดีษใดบ้างกล่าวถึงเรื่องนี้

---

⁶ อัล-บุคอรีย์, อัล-ญามิอุ, ภาค: เริ่มต้นของการสร้าง, บท: กล่าวถึงบรรดามลาอิกะฮ์, เลขที่: 3208

⁷ มุสลิม, อัล-ญามิอุ, ภาค: วิธีการสร้างมนุษย์ในครรรค์มารดา, บท: กำหนดสภาวะ, เลขที่: 2643

التَّهْيُ عَنِ الْاِبْتِدَاعِ فِي الدِّينِ

عَنْ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ أُمِّ عَبْدِ اللَّهِ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :
" مَنْ أَحَدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ "
رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ .
وَفِي رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ : " مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ " .

ความว่า: จากมารดาของศรัทธาชนทั้งหลาย อุมมุ อับดุลลาฮฺ นั่นคือท่านหญิงอาอิชะฮฺ
เราะฎิยัลลอฮุอันฮา เล่าว่า: ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า "ใครก็ตามที่อุตริในกิจการศาสนาของ
เจ้านี้ ซึ่งสิ่งที่เราไม่ได้สั่งใช้ ดังนั้นสิ่งที่อุตริขึ้นมานั้นย่อมถูกปฏิเสธ" บันทึกโดยอัล-บุคอรี^๑ และ
มุสลิม^๑

และในการบันทึกของมุสลิมมีสำนวนว่า: "ใครก็ตามที่ปฏิบัติกิจการใดกิจการหนึ่ง ซึ่งเรา
ไม่ได้สั่งใช้ ดังนั้นกิจการนั้นจะถูกปฏิเสธ"

(กิจกรรมท้ายบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายเรื่องตักจะในอิสลามและมีหะดีษใดบ้างกล่าวถึงเรื่องนี้

^๑ อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอุ, ภาค: การไกล่เกลี่ย, บท: เมื่อไกล่เกลี่ยในสิ่งที่ชั่วถือว่าถูกปฏิเสธ, เลขที่: 2697

^๑ มุสลิม, อัล-ญามิอุ, ภาค: การพิพากษา, บท: ปฏิเสธบทบัญญัติที่ไม่ถูกต้องและบรรดาอุตริกรรมทั้งหลายใน
ศาสนา, เลขที่: 1718

الْبُعْدُ عَنِ مَوَاطِنِ الشُّبُهَاتِ

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الثُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ :

" إِنَّ الْحَلَالَ بَيِّنٌ وَإِنَّ الْحَرَامَ بَيِّنٌ ، وَبَيْنَهُمَا أُمُورٌ مُشْتَبِهَاتٌ ، لَا يَعْلَمُهُنَّ كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ ، فَمَنِ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ ، فَقَدْ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعِرْضِهِ ، وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ وَقَعَ فِي الْحَرَامِ ، كَالرَّاعِي يَرعى حَوْلَ الْحِمَى يُوشِكُ أَنْ يَرْتَعَ فِيهِ ، أَلَا وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى ، أَلَا وَإِنَّ حِمَى اللَّهِ مَحَارِمُهُ ، أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ ، وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ ، أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ " رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอบูอับดุลลาฮ นันคือ อัน-นุอุมาน อิบนู บะซีร เราะฎียัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า: ฉันได้ยินท่านเราะฮ์มูลลอฮุ ﷺ กล่าวว่า "แท้จริงสิ่งที่อนุมัติ (หะลาล) นั้นชัดเจนและสิ่งที่ต้องห้าม (หะรอม) ก็ชัดเจนเช่นกัน และในระหว่างทั้งสองนั้นคือสิ่งที่คลุมเครือ ซึ่งผู้คนส่วนมากไม่รู้ ดังนั้นผู้ใดก็ตามที่ระแวงระวังและปกป้องตัวเขาจากสิ่งที่คลุมเครือ แท้จริงเขาได้ให้ศาสนาและเกียรติของเขา ไสสะอาดปลอดมลทิน และใครก็ตามที่ตกอยู่ในสิ่งที่คลุมเครือ ก็เสมือนกับว่าเขาได้ตกอยู่ในสิ่งที่ต้องห้าม เปรียบดังเช่นผู้ที่เลี้ยงปศุสัตว์อยู่รอบ ๆ บริเวณเขตหวงห้าม ซึ่งมันเกือบจะเล็ดลอดเข้าไปกินในเขตหวงห้ามอยู่แล้ว ฟังทราบเถิดว่าทุก ๆ กษัตริย์ย่อมมีเขตหวงห้าม และฟังทราบเถิดว่า แท้จริงเขตหวงห้ามของอัลลอฮุคือบรรดาสิ่งต้องห้ามทั้งหลาย ฟังทราบเถิดว่า ในร่างกายมนุษย์นั้นมีก้อนเนื้อชิ้นหนึ่ง เมื่อมันดี ร่างกายทั้งหมดก็จะดีตามไปด้วย และถ้าหากว่ามันเสีย ร่างกายทั้งหมดก็จะเสียตามไปด้วย ฟังทราบเถิดว่า มันคือ หัวใจ" หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรี¹⁰ และมุสลิม¹¹

(กิจกรรมทำยบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายเรื่องคุณค่าของการเป็นมุสลิมที่ดี และการดำรงตนอยู่ในหลักจริยธรรมอิสลามและมีหะดีษใดบ้างกล่าวถึงเรื่องนี้

¹⁰ อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอุ, ภาค: การศรัทธา, บท: ความประเสริฐของผู้ที่ทำให้ศาสนาของเขาบริสุทธิ์, เลขที่: 52

¹¹ มุสลิม, อัล-ญามิอุ, ภาค: อัล-มุสากออต, บท: ยึดเอาสิ่งที่หะลาลและละทิ้งสิ่งที่คลุมเครือ, เลขที่: 1599

หะดีษที่ 7 การตักเตือนคือเสาหลักของศาสนา

التَّصِيحَةُ عِمَادُ الدِّينِ

عَنْ أَبِي رُقَيْبَةَ تَمِيمِ بْنِ أَوْسٍ الدَّارِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ :
" الدِّينُ التَّصِيحَةُ ، قُلْنَا : لِمَنْ ؟ قَالَ : لِلَّهِ وَلِكِتَابِهِ وَلِرَسُولِهِ وَلَا ئِمَّةَ الْمُسْلِمِينَ
وَعَامَّتِهِمْ "
رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอนู รุก็อยยะฮฺ นั้นคือ ตะมิม อิบน์ เอาสฺ อัค-ดารียฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า:
ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า "ศาสนา คือ การตักเตือน" พวกเราถามว่า: เพื่อใครล่ะ? ท่านนบี ﷺ ตอบ
ว่า "เพื่ออัลลอฮฺ เพื่อคัมภีร์ของพระองค์ เพื่อศาสนทูตของพระองค์ เพื่อบรรดาผู้นำมุสลิม และเพื่อ
บรรดามุสลิมทั่วไป" หะดีษบันทึกโดยมุสลิม¹²

(กิจกรรมท้ายบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายเรื่องการรักษาความสะอาดและมีหะดีษใดบ้างกล่าวถึงเรื่องนี้

¹² มุสลิม, อัล-ญามิอุ, ภาค: การศรัทธา, บท: อธิบายถึงศาสนานั้นคือการตักเตือน, เลขที่: 95

หะดีษที่ 8 ชีวิตและทรัพย์สินมุสลิมเป็นสิ่งต้องห้าม

حُرْمَةُ دَمِ الْمُسْلِمِ وَمَالِهِ
عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ :
" أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَشْهَدُوا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ،
وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ ، وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ ، فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلَّا بِحَقِّ
الْإِسْلَامِ وَحِسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى "
رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอับดุลมุรเราะฮ์ฎียัลลิลอฮฺอันฮุมา เล่าว่า: ท่านเราะฮ์ฎูลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า: "ฉันถูกสั่งใช้เพื่อต่อสู้กับมนุษย์ จนกว่าพวกเขาจะปฏิญาณว่า ลา อิลลาฮะ อิลลัลลิลอฮฺ (หมายความว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใด – ที่ควรแก่การเคารพสักการะอย่างแท้จริง- นอกจากอัลลอฮฺ) ละอานนะ มุหัมมะดันเราะฮ์ฎูลอฮฺ (และมุหัมมัดนั้นคือศาสนทูตของอัลลอฮฺ) และ (จนกว่า) พวกเขาจะดำรงไว้ซึ่งการละหมาด และ (จนกว่า) พวกเขาจะจ่ายซะกาต ดังนั้นเมื่อพวกเขาปฏิบัติตามที่กล่าวมานั้นแล้วเลือดเนื้อและทรัพย์สินของพวกเขาจะได้รับการคุ้มครองจากฉัน เว้นแต่ด้วยสิทธิของอิสลาม¹³ และการสอบสวนของพวกเขา¹⁴ เป็นหน้าที่ของอัลลอฮฺ" หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรี¹⁵ และมุสลิม¹⁶

(กิจกรรมทำบทย)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายเรื่อง แบบอย่างจริยธรรมของท่านรอซูล ดังนี้
  - การตรงต่อเวลา
  - ความเมตตากรุณา
  - ความซื่อสัตย์
  - ความอดทน
  - การเสียสละ
  - ความมีระเบียบวินัย
  - ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
  - คุณาฮฺ

¹³ หมายถึงเมื่อกระทำผิดที่ต้อลงโทษตามบทบัญญัติอิสลาม

¹⁴ คือการสอบสวนในสิ่งที่เร้นลับและอยู่ในใจของพวกเขา เพราะสิ่งเหล่านี้มนุษย์ไม่สามารถตรัสรู้ได้นอกจากสิ่งที่เปิดเผย

¹⁵ อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: "หากพวกเขากลับตัวและดำรงการละหมาดและจ่ายซะกาต... ๗", เลขที่: 27

¹⁶ มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: คำสั่งใช้ให้ต่อสู้กับมนุษย์จนกว่าพวกเขาจะกล่าวว่า "ลา อิลลาฮะ อิลลัลลิลอฮฺ มุหัมมะดัน เราะฮ์ฎูลอฮฺ", เลขที่: 32

หะดีษที่ 9 ห้ามการซักถามที่มากเกินไปและการเคร่งที่เกินไป

النَّهْيُ عَنِ كَثْرَةِ السُّؤَالِ وَالتَّشَدُّدِ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ صَخْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ :

" مَا نَهَيْتُكُمْ عَنْهُ فَاجْتَنِبُوهُ ، وَمَا أَمَرْتُكُمْ بِهِ فَأْتُوا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ ؛ فَإِنَّمَا أَهْلَكَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَثْرَةُ مَسَائِلِهِمْ وَاخْتِلَافُهُمْ عَلَى أَنْبِيَائِهِمْ " رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอับดุลฮุรอัยเราะฮุ นันคืออับดุลฮุเราะฮุมาน อิบนิญ ค็อศัรฺ เราะฮิฎัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า: ฉันได้ยินท่านเราะฮุละลลอฮุ ﷺ กล่าวว่า "สิ่งใดก็ตามที่ฉันได้ห้ามพวกท่าน ๆ ก็จงละเว้นเสีย และสิ่งใดก็ตามที่ฉันได้สั่งใช้ พวกท่านก็จงปฏิบัติเท่าที่พวกท่านมีความสามารถ แท้จริง สิ่งที่ทำให้ชนรุ่นก่อนพวกท่านต้องพินาศ คือการซักใช้ของพวกเขาที่มากเกินไป¹⁷ และการขัดแย้งกับบรรดานบีของพวกเขา" หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรีย¹⁸และมุสลิม¹⁹

(กิจกรรมท้ายบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายเรื่อง การทำดีและมีหะดีษใดบ้างกล่าวถึงเรื่องนี้

¹⁷ คือการซักใช้หรือถามในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์และอาจจะมีผลเสีย

¹⁸ อัล-บุคอรีย, อัล-ญามิอุ, ภาค: การยึดมั่นในคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮ์ของท่านนบี, บท: ปฏิบัติตามบรรดาแนวทางของท่านนบี ค็อลลัลลอฮุอะลยฮิอะฮัลลัม, เลขที่: 7288

¹⁹ มุสลิม, อัล-ญามิอุ, ภาค: ความประเสริฐ, บท: การให้เกียรติต่อท่านนบี ค็อลลัลลอฮุอะลยฮิอะฮัลลัม ๔, เลขที่: 1337. และสำนวนหะดีษเป็นของท่าน

سَبَبُ إِجَابَةِ الدُّعَاءِ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

" إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى طَيِّبٌ لَا يَقْبَلُ إِلَّا طَيِّبًا ، وَإِنَّ اللَّهَ أَمَرَ الْمُؤْمِنِينَ بِمَا أَمَرَ بِهِ الْمُرْسَلِينَ فَقَالَ تَعَالَى : ﴿ يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَأَعْمَلُوا صَالِحًا ﴾ وَقَالَ تَعَالَى : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ ﴾ ثُمَّ ذَكَرَ الرَّجُلَ يُطِيلُ السَّفَرَ أَشْعَثَ أَغْبَرَ يَمُدُّ يَدَيْهِ إِلَى السَّمَاءِ ، يَا رَبِّ يَا رَبِّ ، وَمَطْعَمُهُ حَرَامٌ ، وَمَشْرَبُهُ حَرَامٌ ، وَمَلْبَسُهُ حَرَامٌ ، وَغُدِّي بِالْحَرَامِ ، فَأَنَّى يُسْتَجَابُ لَهُ ، رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอบู ฮุร็อยเราะฮฺ เราะวะฎียัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า: ท่านเราะสูลุลลอฮุ ﷺ กล่าวว่า: "แท้จริง อัลลอฮุนั้นทรงดี ไม่ทรงรับสิ่งใด ๆ นอกจากสิ่งที่ดี และแท้จริงอัลลอฮุทรงสั่งใช้บรรดา ศรัทธาชนในสิ่งเดียวกันกับที่พระองค์ได้ทรงสั่งใช้บรรดาเราะสูล พระองค์ตรัสว่า:

﴿ يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَأَعْمَلُوا صَالِحًا ﴾

“ใช้บรรดาเราะสูลเถย เจ้าจงบริโภคแต่สิ่งที่ดี ๆ และจงประกอบแต่ความดีเถย”

และตรัสอีกว่า :

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ ﴾

“ใช้บรรดาผู้ที่ศรัทธาเถย เจ้าจงบริโภคแต่สิ่งที่ดี ๆ จากสิ่งที่เราประทานเป็นเครื่องยังชีพ แก่เจ้าเถย”

หลังจากนั้นท่านเราะสูล ﷺ ได้เล่าถึงชายคนหนึ่งเดินทางเป็นระยะเวลายาวนาน จนผมเผ้ายุ่งเหยิง คละเคล้าไปด้วยฝุ่น เขายื่นมือทั้งสองสู่ท้องฟ้า (พลาจวิงวอนว่า) “โอ้พระผู้อภิบาลของข้า! โอ้พระผู้อภิบาลของข้า!” ในขณะที่อาหารที่เขาบริโภคนั้นหะรอม เครื่องดื่มที่เขาดื่มนั้นหะรอม เครื่องนุ่งห่มที่เขาสวมใส่นั้นหะรอม และยังมีพายุอยู่ด้วยกับสิ่งหะรอม อย่างนี้แล้วดุอาอ์ของเขา จะถูกตอบรับได้อย่างไร ? ” หะดีษบันทึกโดยมุสลิม²⁰

(กิจกรรมท้ายบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายเรื่อง ประโยชน์ ของการรักษาสิ่งแวดล้อม และวิธีการรักษาสิ่งแวดล้อมและมีหะดีษใดบ้างกล่าวถึงเรื่องนี้

²⁰ มุสลิม, อัล-ญามิอฺ, ภาค: ชะกาด, บท: รับเศาะดะเกาะฮฺจากทรัพย์สินที่ดี, เลขที่: 1015

أَتْرُكُ مَا شَكَّكَتَ فِيهِ

عَنْ أَبِي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ سِبْطِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَرِيَّاحَانَتِهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ :

" حَفِظْتُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ : " دَعْ مَا يَرِيْبُكَ إِلَى مَا لَا يَرِيْبُكَ " رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالتَّنْسَائِيُّ وَقَالَ التِّرْمِذِيُّ : حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيْحٌ .

ความว่า: จากท่านอับู มุหัมมัด นั้นคือ อัล-หะสัน อิบน์ อลี ยิบน์ อปีฏอลิบ หลานและผู้เป็นที่โปรดปรานของท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ เล่าว่า: ฉันได้ท่องจำจากท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ ว่า: “ท่านจงละทิ้งสิ่งที่ทำให้ท่านคลุมเครือ แล้วไปยึดเอาสิ่งที่มีได้ทำให้ท่านคลุมเครือ” หะดีษบันทึกโดยอัส-ติรมีซีย์²¹ และอัน-นะสาอีย์²² และอัส-ติรมีซีย์กล่าวว่าหะดีษบทนี้อยู่ในระดับหะสันเศาะหี้หฺ

(กิจกรรมท้ายบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายเรื่องความอ่อนโยน และมีหะดีษใดบ้างกล่าวถึงเรื่องนี้

หะดีษที่ 12 หมกมุ่นอยู่กับสิ่งที่ประไรชน

²¹ อัส-ติรมีซีย์, อัล-ญามอิ, ภาค: มารยาทของผู้พิพากษา, บท: ลักษณะของวันสิ้นโลกฯ, เลขที่: 2518

²² อัน-นะสาอีย์, อัล-มุญญัตะบา, ภาค: มารยาทของผู้พิพากษา, บท: ตัดสินตามที่นักปราชญ์เห็นพ้อง, เลขที่:

الإشْتِغَالُ بِمَا يُفِيدُ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :
" مِنْ حُسْنِ إِسْلَامِ الْمَرْءِ تَرْكُهُ مَا لَا يَعْنِيهِ "
حَدِيثٌ حَسَنٌ ، رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَغَيْرُهُ هَكَذَا .

ความว่า: จากท่านอบู ฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า : ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า:
“ส่วนหนึ่งจากความดีงามสำหรับอิสลามของคนๆ หนึ่ง คือการที่เขาละทิ้งสิ่งที่ไม่เป็นสาระ
เกี่ยวข้องกับตัวเขา” หะดีษอยู่ในระดับหะสัน บันทึกโดยอัต-ติรมิซีย์²³ และท่านอื่น ๆ²⁴

(กิจกรรมท้ายบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายเรื่องคุณธรรมจากอัลกุรอาน และหะดีษในด้าน
  - ความเมตตา กรุณา
  - ความเมตตา กรุณา
  - ความซื่อสัตย์
  - ความอดทน
  - ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
  - การใฝ่รู้ ใฝ่เรียน

²³ อัต-ติรมิซีย์, อัล-ญามิอฺ, ภาค: ความสมถะ, บท: ไม่ระบุนุ, เลขที่: 2317

²⁴ อิบน์มาญะฮฺ เลขที่: 3976, มาลิก เลขที่: 1904, อะหฺมัด เลขที่: 1732, อิบน์ขุซัยบ เลขที่: 191, อัปฺดุรฺร็อซซาก เลขที่: 20617, อิบน์ญะฮฺ เลขที่: 2925, อิบน์ฮิบบาน เลขที่: 229, อัจญ์-ญะาะบะรอญี ในหนังสืออัล-มุอญัหม์ อัล-เอาสิฎฺ เลขที่: 359 และในหนังสืออัล-มุอญัหม์ อัล-เศาะฮิรฺ เลขที่: 884

مِنْ كَمَالِ الْإِيمَانِ

عَنْ أَبِي حَمْزَةَ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ خَادِمِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ
قَالَ :

" لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ "
رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอบู หัมซะฮฺ นั้นคือ อนัส อิบน์ มาลิก เราะวะฎียัลลอฮฺอันฮุ ผู้รับใช้ของท่านเราะสู ลุลลอฮฺ ﷺ จากท่านนบี ﷺ ท่านกล่าวว่า: "ผู้ใดผู้หนึ่งในหมู่พวกท่านจะยังไม่ศรัทธา (โดยสมบูรณ์) จนกว่าเขาจะรักพี่น้องของเขาเสมือนกับที่เขารักตัวของเขาเอง" หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรีย²⁵ และมุสลิม²⁶

(กิจกรรมท้ายบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายเรื่องจริยธรรมอิสลามที่ปรากฏในอัลกุรอานและหะดีษ เกี่ยวกับ
  - การตรงต่อเวลา
  - ความซื่อสัตย์
  - การเสียสละ
  - ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
  - ความเมตตากรุณา
  - ความอดทน
  - ความมีระเบียบวินัย
  - คุณาอู

²⁵ อัล-บุคอรีย, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: ส่วนหนึ่งของการศรัทธาคือการรักพี่น้องเสมือนกับรักตัวเอง, เลขที่: 13

²⁶ มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: หลักฐานว่าด้วยส่วนหนึ่งของการศรัทธาคือการรักพี่น้องมุสลิมเสมือนกับที่เขารัก, เลขที่: 71

หะดีษที่ 14 เมื่อไรอนุญาตให้หลังเลือดมุสลิมได้ ?

مَتَى يُهْدَرُ دَمُ الْمُسْلِمِ ؟

عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :
" لَا يَجِلُّ دَمُ امْرِئٍ مُسْلِمٍ إِلَّا بِأَحَدٍ ثَلَاثٍ : الثَّيِّبُ الزَّانِي ، وَالنَّفْسُ بِالنَّفْسِ ،
وَالتَّارِكُ لِدِينِهِ الْمُفَارِقُ لِلْجَمَاعَةِ "
رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอิบนุ มัสอูด เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า: ท่านเราะสูลุลลอฮุ ﷺ กล่าวว่า: “เลือดเนื้อของมุสลิมคนหนึ่งไม่เป็นที่อนุมัติ(คือห้ามมิให้ละเมิด) นอกจากหนึ่งในสาเหตุสามประการ คือ: ผู้แต่งงานที่ผิดประเวณี และชีวิตชดใช้ด้วยชีวิต(คือการประหารฆาตกรตามเหยื่อที่ถูกฆ่า) และผู้ที่ละทิ้งศาสนา(อิสลาม)ของเขา แตกแยกออกจากญะมาอะฮฺ(ประชาคมมุสลิม)”²⁷ หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรี²⁸และมุสลิม²⁹

(กิจกรรมท้ายบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนอภิปรายเรื่องมารยาทของท่านรอซูล และ บุคคลสำคัญในอิสลาม ด้าน
  - ครอบครัว
  - ญาติพี่น้อง
  - ครูอาจารย์
  - เพื่อนบ้าน
  - ผู้มาเยือน
  - ผู้อาวุโส

²⁷ คือหันเหออกจากญะมาอะฮฺของมุสลิมไม่ว่าจะด้วยการอุตริกรรม (ที่เป็นกุฟร) การล่วงละเมิด (ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อพี่น้องแผ่นดิน) และอื่น ๆ เช่นเดียวกับกลุ่มเคาะวาริจญ์ เป็นต้น .. วัลลอฮุอะอฺลัม (อัล-มินฮาจญ์ ชัรหฺ เศาะหฺหฺมุสลิม อิบนุ อัล-หัจญัจญ์ 11/165)

²⁸ อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอฺ, ภาค: อัลด-ดิยยะฮฺ, บท: คำตรัสของอัลลอฮฺ " أن النفس بالنفس والعين بالعين والأنف " ... เลขที่: 6878

²⁹ มุสลิม, อัล-ญามิอฺ, ภาค: การสาบาน,ผู้รุกราน, การกีดกัน, และดิยะฮฺ, บท: สิ่งที่ไม่อนุมัติให้หลังเลือดมุสลิมได้, เลขที่: 1676

หะดีษที่ 15 การให้เกียรติแขกผู้มาเยือน

إِكْرَامُ الضَّيْفِ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ :
" مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَصْمُتْ .
وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ جَارَهُ .
وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ "
رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ .

ความว่า: จากท่านอบู ฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า: ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า: "ผู้ใดก็ตามที่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺและวันปรโลกแล้ว เขาก็จงพูดแต่ในสิ่งที่ดีงามหรือไม่ก็นิ่งเงียบเสีย และผู้ใดก็ตามที่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺและวันปรโลกแล้ว เขาก็จงให้เกียรติเพื่อนบ้านของเขา และผู้ใดก็ตามที่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺและวันปรโลก เขาก็จงให้เกียรติแขกของเขา" หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรี³⁰ และมุสลิม³¹

(กิจกรรมท้ายบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเรื่องวิธีการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของครอบครัว

หะดีษที่ 16 ห้ามบันดลโทษ

³⁰ อัล-บุคอรี, อัล-ญามิอ, ภาค: มารยาท, บท: ใครก็ตามที่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺและวันปรโลก ก็จงอย่าก่อความเดือดร้อนต่อเพื่อนบ้าน, เลขที่: 6018

³¹ มุสลิม, อัล-ญามิอ, ภาค: การศรัทธา, บท: ส่งเสริมการให้เกียรติต่อเพื่อนบ้านและแขก, เลขที่: 74. และสำนวนหะดีษเป็นของท่าน

التَّهْمِي عَنِ الْغَضَبِ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ :
أَنَّ رَجُلًا قَالَ لِلنَّبِيِّ ﷺ : " أَوْصِنِي " قَالَ " لَا تَغْضَبْ " فَرَدَّدَ مِرَارًا ، قَالَ " لَا
تَغْضَبْ "
رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ความว่า: จากท่านอบู ฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า: “มีชายคนหนึ่งกล่าวแก่ท่านนบี ﷺ ว่า: “ได้โปรดสั่งเสียแก่ฉันด้วยเถิด”ท่านนบี ﷺ ตอบว่า: “ท่านจงอย่าโกรธ” แล้วผู้ชายคนนั้นก็กล่าวซ้ำเช่นนั้นหลายครั้ง และท่านนบี ﷺ ก็ยังคงตอบกลับไปว่า “ท่านจงอย่าโกรธ” หะดีษบันทึกโดยอัล-บุคอรีย³²

(กิจกรรมท้ายบท)

1. ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากหะดีษนี้
2. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเรื่องวิธีการปฏิบัติตามระเบียบโรงเรียนตามบทบัญญัติอิสลาม

³² อัล-บุคอรีย, อัล-ญามิอุ, ภาค: มารยาท, บท: ระมัดระวังจากการโกรธ, เลขที่: 6116

3.

ภาคผนวก

สาระรายวิชา อัล-หะดีษ

มาตรฐาน อห. ๒.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญ หลักการ หลักอัล-หะดีษ สามารถท่องจำหลักอัล-หะดีษ และนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

ระดับชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
<p>อต.๔</p>	<p>๑. บอกความหมายของอัล-หะดีษที่กำหนด</p> <p>๒. อ่าน เขียนและท่องจำอัล-หะดีษอัล-หะดีษที่กำหนด</p> <p>๓. บอกคำสอนและความสำคัญจากอัล-หะดีษที่กำหนด</p> <p>๔. แสดงบทบาทสมมุติตามเนื้อหาอัล-หะดีษที่กำหนด</p>	<p>๑. ความหมายอัล-หะดีษเกี่ยวกับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การตักเตือน (الدين النصيحة...) - ห้ามปรามความชั่ว (من رأى منكم منكرا...) - สัจจะ (إن الصدق يهدي إلى البر..) - การรักษาความสะอาด (الطهور شرط الإيمان...) - การทำดี (البرّ حسن الخلق ، والإثم ما حاك في نفسك ، وكرهت أن يطلع عليه الناس) - ความอ่อนโยน (إن الرفق لا يكون في شيء إلا زانه، ولا يترع من شيء إلا شاناه) <p>๒. คำสอนและความสำคัญของอัลหะดีษที่กำหนด</p> <p>๓. การแสดงบทบาทตามเนื้อหาอัลหะดีษที่กำหนด</p>

--	--	--

สาระรายวิชาอัล-อักลาค

มาตรฐาน อค. ๑ เข้าใจจริยธรรมอิสลาม และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตน บาเพ็ญประโยชน์ ต่อครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกัน ได้อย่างสันติสุข

ระดับชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
อต.๔	<p>๑.อธิบายความสำคัญของจริยธรรมอิสลาม</p> <p>๒.บอกประโยชน์ ของจริยธรรมอิสลามต่อการดำเนินชีวิต</p> <p>๓.บอกคุณค่าของการเป็นมุสลิมที่ดี และการดำรงตนอยู่ในหลักจริยธรรมอิสลาม</p> <p>๔.บอกวิธีการปฏิบัติตนตามแบบอย่างจริยธรรมของท่านรอซูล</p> <p>๕.ระบุจริยธรรมอิสลามที่ปรากฏในอัล กุรอานและหะดีษ</p> <p>๖. บอกวิธีการรักษาความสะอาดที่ถูกต้องตามหลักจริยธรรมอิสลามในเรื่องที่กำหนด</p> <p>๗.บอก,ยกตัวอย่างถึงมารยาทของท่านรอซูล และ บุคคลสำคัญในอิสลาม ในเรื่องที่กำหนด</p> <p>๘.บอกประโยชน์ของการรักษา</p>	<p>๑. ความสำคัญของจริยธรรม</p> <p>๒.. ประโยชน์ของจริยธรรมอิสลามต่อการดำเนินชีวิต</p> <p>๓..คุณค่าของการเป็นมุสลิมที่ดี และการดำรงตนอยู่ในหลักจริยธรรมอิสลาม</p> <p>๔.แบบอย่างจริยธรรมของท่านรอซูล เกี่ยวกับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การตรงต่อเวลา - ความเมตตากรุณา - ความซื่อสัตย์ - ความอดทน - การเสียสละ - ความมีระเบียบวินัย - ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ <p>- คุณาสุ</p>

	<p>สิ่งแวดล้อม และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม</p> <p>๕.อธิบายวิธีการปฏิบัติตามระเบียบวินัย ของครอบครัว และ โรงเรียนตาม บทบัญญัติอิสลาม</p> <p>๑๐.ระบุถึงคุณธรรมจากอัลกุรอาน และอัลฮะดีษที่กำหนด</p>	<p>๕.จริยธรรมอิสลามที่ปรากฏ ในอัลกุรอานและหะดีษ เกี่ยวกับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การตรงต่อเวลา - ความเมตตากรุณา - ความซื่อสัตย์ - ความอดทน - การเสียสละ - ความมีระเบียบวินัย - ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ - คุณาอู <p>๖. การดูแลรักษาความสะอาดที่ ถูกต้องตามหลักจริยธรรมอิสลาม</p> <ul style="list-style-type: none"> - การรักษาความสะอาดศาสน สถาน - การรักษาความสะอาดสาธารณ สมบัติ <p>๗.มารยาทของท่านรอซูล และ บุคคล</p> <p>สำคัญในอิสลาม ด้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครอบครัว - ญาติพี่น้อง - ครูอาจารย์
--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อนบ้าน - ผู้มาเยือน - ผู้อาวุโส <p>๘.ประโยชน์ ของการรักษา สิ่งแวดลอม และวิธีการรักษา สิ่งแวดลอม</p> <p>๙.วิธีการปฏิบัติตามระเบียบวินัย ของครอบครัว และ โรงเรียนตาม บทบัญญัติอิสลาม</p> <p>๑๐.คุณธรรมจากอัลกุรอาน และอัลชะเคียในค่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความเมตตา กรุณา - ความเสียสละ - ความซื่อสัตย์ - ความอดทน - ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ - การใฝ่รู้ ใฝ่เรียน
--	--	---